

Následující výzkumné zprávy byly zpracovány třemi členkami akční skupiny *Náš hlas* na základě dat získaných v rámci participačního akčního výzkumu, konaného během léta 2023 formou pikniku s vícejazyčnými žáky, žákyněmi i vyučujícími. Akční skupina sbírala, analyzovala a zpracovala data do podoby výzkumných zpráv, které následně posloužily jako podklad pro tvorbu informační kampaně. Více informací o kampani najdete [ZDE](#).

Výzkumná zpráva z pikniku 20. 7. 2023

Autorka: Ha My Pham

Dne 20. 7. 2023 se pod záštitou META, o. p. s. v rámci participačního projektu *Náš hlas* konal v Riegrových sadech první výzkumný piknik s externími respondenty. Mimo samotné účastníky projektu *Náš Hlas* se pikniku dále účastnilo 5 respondentů – 3 s ukrajinskými kořeny a 2 s vietnamskými.

Již při samotném seznamování, zejména při vyplňování *květiny moci* si respondenti uvědomovali své migrační zkušenosti, respektive zda byla dobrovolná či ne a později i privilegia ohledně jejich situace. V pozdějším průběhu pikniku bylo zřetelné, že studenti, kteří byli nuceni k náhlé migraci bez znalosti češtiny, se potýkali s daleko většími a širšími problémy než studenti, kteří se zde narodili, nebo se před příjezdem aspoň do základní úrovně česky naučili. Dalším diskutovaným tématem byla mateřština, vztah k ní, a jak ovlivňuje jejich každodenní život, např. pocit odcizení a později i nechuť k vlastnímu jazyku, nebo naopak kompletní izolace od češtiny.

„**At' ví, že tu vůbec jsme**“, zaznělo od jednoho z respondentů na výzkumný rámec potřeb žáků s odlišným mateřským jazykem. Všechny odpovědi se dále nesly ve smyslu *empatie, pochopení a respektu*, což dále poukazuje na psychickou stránku obtíží vícejazyčného studentstva a zároveň i vyzdvihuje, jak jednoduché může být **vytvoření komfortnějšího prostředí** pro vícejazyčného (VJ) studenta. Ve věci tolerance a diskriminace se objevil spor mezi dvěma perspektivami – někomu může být přílišná pozornost až pozitivní diskriminace může být velmi nepříjemná, dodávat pocit odcizení, a následně se může jednotlivci i distancovat od své rodné kultury, ale naopak někomu toto může velmi pomoci při samotné asimilaci, představují jakousi empatii a otevřenost, a dále ke zlepšení akademických výsledků. Tato problematika však vyžaduje hlubší prozkoumání a kompromis v návrhu, jelikož se jedná o velmi individuální téma, které se liší člověk od člověka. Komentována byla také **příprava učitelů**, respektive jejich připravenost na vícejazyčnost a odlišné kulturní pozadí, na které nejsou systematicky připravováni ve formálním vzdělávání, a většina (jestli vůbec nějaká) řešerše jde pak z jejich vlastní iniciativy na vlastní náklady (časové, finanční...).

Mezi nejprominentnější obtíž, která byla respondenty vyzdvihována, patří **jazyková bariéra**. Neznalost češtiny nejen zabraňuje jednotlivci v akademickém rozvoji v českém prostředí, ale dále je limituje ze sociální i psychické strany. Člověk se pak může objevit v situaci, kde nerozumí ani látce, ani svým spolužákům, ale ani si nemůže najít pomoc. Pokud si student tedy neví rady, např. se slovíčky

v češtině a ani neví kam se obrátit na pomoc, může se opět objevit ve zmiňovaném stavu **odcizení** a **bezmoci**, později tedy i izolace, což může vést i k sociálnímu odloučení v kolektivu a eskalovat v šikanu – přesněji rasismus či xenofobii. Jedna z respondentek dokonce vyzdvihla situaci, kde jí nebyla poskytnuta žádná pomoc ze strany školy, ba naopak jí bylo vyhrožováno zhoršením akademického průměru v případě, že příslušným autoritám nahlásí diskriminaci ve školním prostředí.

Jazyková bariéra se však promítá i na VJ studentech, kteří se zde již narodili a využívají český jazyk na denní bázi. Nejčastěji bylo zmiňováno nepochopení významu slovíček či frází nebo odlišný význam homofonních slov v mateřštině a češtině. Například cvičení se synonymy či příslovími představují největší problém při státních přijímacích zkouškách na víceletá gymnázia, střední školy, ale případně i na vysoké školy. Zatímco tito VJ studenti ovládají češtinu na komunikativní až plynulé úrovni, nemají šanci pobrat hovorové termíny, jako například zmíněná přísloví, slang, nářečí nebo idiomy, jelikož tato slovní zásoba je exkluzivně ústní tradicí, kterou jako imigrantská rodina nemusí vždy nutně nabývat. Tento problém s nepochopením významu však nenalézá problém pouze v hodinách českého jazyka, ale prakticky v každém předmětu – vyzdviženy byly například slovní úlohy v matematice které kromě početních dovedností vyžadují i porozumění textu.

S problémy s jazykovou bariérou nemají problém pouze VJ studentstvo, ale i jejich **rodiče**. Byl kladen důraz na třídní schůzky. Respondenti se víceméně shodovali v tom, že jejich rodiče neovládají češtinu na plynulé úrovni a tak je velmi obtížné jim dodávat informace. Objevily se odpovědi typu *“na schůzky jsem si chodil sám”* nebo *“tlumočnick je příliš drahý”*.

Respondenti se dále setkali s **problémy s rychlostí výkladu pedagoga**, často vyzdvihovali rychlost kterou výklad probíhá a jejich problém s pochopením. Bylo řečeno, že jde zejména kvůli množství látky, které je nutno zahrnout, ale důvodem často může být i dialekt pedagoga, např. v ostravském regionu je styl mluvy velmi rychlý a krátký, a tím může představovat problém pro VJ studenty. Dále můžeme předpokládat, že v regionech jako je například Morava, kde je typické nářečí může toto přidělovat další problémy s porozuměním učiva, jelikož jim VJ studentstvo jednoduše nerozumí.

Naopak se v častých případech pracuje s **mikroagresemi**¹ – nejvýznamněji *“jé, ty umíš krásně česky!”*. Tato fráze může naznačovat, že Vietnamci nemohou mít dobrou znalost českého jazyka na základě jejich etnicity, a mimo jiné je většinou mířen na mladé Vietnamce, kteří se zde narodili, což kompletně ignoruje dlouholetou integraci a adaptaci této menšiny v České republice.

Jak však VJ studentstvu pomoci s integrací nejen do kolektivu, ale i do společnosti? Většinu respondentům stačila pouhá **empatie a zájem**, případně představení alternativ ve vzdělávání ve spojitosti s vícejazyčností. Toto se může projevit například pohovorem místo písemných přijímacích zkoušek na SŠ, kladení neinvazivních otázek nebo pouhá trpělivost při vysvětlování látky.

Při otázce kdo a jak tvoří **bezpečné prostředí** bylo jednoznačnou odpovědí učitelé, kolektiv a škola jako instituce. Přístupnost, uvědomělost a otevřenost byly opakující se motivy v průběhu druhého výzkumného bloku a s jistotou lze tedy říci, že se na těchto klíčových vlastnostech respondenti shodli. *„Pocit pohody díky tomu, že se mě ptali, jestli se mi všechno líbí, jestli tomu rozumím, jak se mám.”* Mezi zajímavé poznatky patřila i odpověď, že vlastně já sám jako jedinec také

¹ verbální nepřímá urážka, většinou hanlivé předsudky, aniž by si jich byl iniciátor vůbec vědom (Desmond-Harris)

tvořím bezpečné prostředí – mám práva, můžu se ozvat a tímto se rozproudila i diskuze o kolektivní, ale i osobní zodpovědnosti. „Abys pochopil druhého nejdřív musíš pochopit sebe.“

Odpovědí na to, co vlastně tvoří bezpečné prostředí, respondenti opět vyzdvihli **uvědomělost** a s ní i uvědomění si, kde nalézt pomoc, když ji potřebuji a naopak také vědět jak poskytnout pomoc ostatním. Později došlo i k odpovědi, že uvědomění si, že má **jiná identita není slabost**, a měli by se odloučit od přístupu, že má **odlišnost** není něco, čeho se potřebuji bát.

V reakci na to, co může zavést třída, se kolektivně respondenti shodli na jakémsi standardu, který by si měli nastavit jako komunita – opět na základech **otevřenosti, toleranci a respektu**. Dále byla zahrnuta i **nenásilná komunikace/kritika a nekonfliktní zpětná vazba**.

Co pak může udělat stát? Nejčastější odpovědí byla systematická změna vzdělávacího systému, ať už RVP, harmonogramy, ale také samotné vzdělání a podpora pro budoucí (ale i stávající) pedagogy, aby i oni samotní byli připraveni.

Mezi **mechanismy**, které se již v očích respondentů vyplatily, byly třídní asistenti, úleva na hodnocení, organizace a podpora v kurzech češtiny a jakýsi patron/buddy program. Do samotné integrace se třídou pak adaptační kurzy a edukace kolektivu.

V průběhu výzkumných bloků nikdo z respondentů nevyzdvihl jejich zkušenosti s mateřskou školou, kde se většina přístupů a názorů již formuje, kor v tak útlém věku. Ke konci pak zbyli pouze dva externí respondenti, ale na otázky dále odpovídali účastníci akční skupiny Nás hlas – kde mohlo dojít ke ztracení objektivitu výzkumu.

Výzkumná zpráva z pikniku 27. 7. 2023

Autorka: Eva Pavla Ngamokoba

Na pikniku byly dvě respondentky z Ruska (žijící v Česku 7 let) a dva respondenti s vietnamskými kořeny, jedna s africkými kořeny a jedna s ukrajinskými – všichni, kromě prvních dvou, žili v Česku od narození. U vietnamských respondentů a africké respondentky bylo vždy na první pohled vidět jejich etnické odlišení od jejich spolužáků a učitelů. U ruských respondentek a ukrajinské respondentky to třeba hned poznat nešlo a kolektivem proplouvaly, než se ostatní dozvěděli o jejich kořenech. Zažívali mikroagrese a šikanu taky od učitelů – posměšky (*“Vraťte se zpátky na Ukrajinu”, “Berete nám pracovní místa”; sprostá slova v ruštině*). V nějakých situacích se jich spolužáci zastali, ale často jen přihlíželi. Učitel by měl být žakovou oporou a člověkem, na kterého se může otočit, když se mu něco takového děje. Nelze dostatečně zdůraznit, že učitel nemá být tím “utlačovatelem”.

Co potřebují vícejazyční (VJ) studující? Snad nejzákladnější by měla být **podpora**. U všech respondentů rezonovalo to, že si mysleli, že na podporu nárok ani nemají. Nebyli seznámeni s tím, že možnost podpory vůbec existuje. Mysleli si, že “přece jsou mnohem horší problémy,” přece se tu narodili a víceméně česky umí. Každý studující má ale nárok na podporu a mělo by jim to být připomínáno. To, že se vícejazyčné žactvo nepovažovalo za kategorii, která by podporu potřebovala, potom vedlo k tomu, že se vidělo jako méněcenné a jejich problémy nebyly validovány. Vícejazyčným studujícím by mělo být připomínáno, že nemusí rozumět všemu a taky, že mají nárok na to požádat o pomoc.

Co se dále pojí k nedostatku podpory je to, že studující si jejich obtíže museli často řešit sami, i když to tak být nemuselo. Například si museli jít sami na třídní schůzky, jak sobě, tak svým sourozencům, protože jejich rodiče neuměli dostatečně dobře česky na to, aby na schůzkách rozumělo. Nebo naopak řešili možnost překladatele na vlastní náklady. Nenapadlo je, že by jim škola v tomto ohledu vůbec mohla poskytnout pomoc a oporu, jelikož od ní na to nebyli zvyklí a nikdo jim to ani neřekl.

Podporující **kolektiv, okolí a rodina** jsou klíčové role. Vždy záleží na jednotlivé zkušenosti, ale kolektiv se vždy liší. Někde byli jiné kořeny studujících přijímány se zájmem (který může někdy také být přílišný) a jinde s opovržením a silnou šikanou (ukrajinská respondentka je neustále ponižována svojí učitelkou; při běžné aktivitě jako děláni rodokmenu v cizím jazyce se spolužáci smáli jménům její rodiny; společně se spolužačkou z Moldavska jim jsou strhávány body za “špatný” ústní projev; jsou “ty exotické”).

Rodina je většinou místo, kde se VJ studující vrací do místa své mateřštiny a kultury. Rodiče mohou dítě obhajovat u schůzek a pomoci mu řešit problémy, ale studující rodině problémy často říct nemusí, z různých důvodů. Jsou tak ale často osamoceni ve svých problémech. Když je v kolektivu ještě někdo odlišný nebo mohou VJ studující své pocity sdílet i se svými sourozenci nebo jen blízkými, určitě jim to dodá pocit pochopení a komunity. Ve třídním prostředí může jít třeba o respektující sdílení své kultury skrze třeba kulturní dny atd.

Vždy je nejlepší mít alespoň nějakou podporu. Když je učitel problematický, je vhodné, pokud studujícího podrží kolektiv a naopak, když je kolektiv problematický, může žáka podržet učitel a taky aktivně hledat řešení. Samozřejmě to není něco, s čím bychom se měli smířit, ale děje se to, a alespoň částečná opora je důležitá a počítá se.

Když má vícejazyčný studující podporu u někoho s "vyšším" hlasem, s mocí, mělo by být na to mocnějším, aby studujícímu pomáhal. S mocí přichází **vliv a privilegium** a měli by se využívat k podpoře znevýhodněných studujících v kolektivu.

Co se týče **podpory u učitele**, když žactvo zažilo něco problematického, hodně se to liší. Ale stane se, že si učitelé ani neví rady a často pak problém neřeší, přehlídí ho, dávají mu lehkou váhu a nebo žactvu nevěří, ztrapňují je před třídou a jiné. Vždy se ale najdou výjimky, stejně jako se najdou výjimky u podpory v učení. Například dvě respondentky zažily (nezávisle na sobě) přátelský přístup, kdy se jim třídní učitelka na prvním stupni věnovala a pomáhala jim se doučit češtinu skrze brzké hodiny před vyučováním nebo přímo v hodině, kdy dala zbytku třídy jinou práci. Stále ale jde o individuální rovinu učitele, tyto věci jim neřeklo vedení nebo Ministerstvo školství a když ano, tak ne dostatečně důrazně.

To že si VJ žactvo myslí/myslelo, že nemají právo na podporu je společně s nenaplněnými potřebami jeden z faktorů, který u těchto studujících zaviňuje nízké nebo nulové sebevědomí, přispívá k psychickým problémům, nedostatku sebedůvěry a otevřenosti se poznávat. Když je VJ studující i vizuálně etnicky odlišný zažívali šikanu z obou stran nebo taky "jen" z jedné.

Respondenti vnímají, že se na VJ žactvo bere ve školách minimální ohled. Učitelé by měli být více edukovaní na témata identit a měli by sebereflektovat své vlastní předsudky. Například vietnamští respondenti popisovali, že učitelé vyjadřovali předsudky zaobalené v pochvale, např. když nikdo nevěděl odpověď v matematice, učitel vyvolal vietnamské žáky, *protože ti jsou přece v matice nejlepší*. **Škola** pro vícejazyčné žactvo často není bezpečným prostředím. Můžou za to, jak závažné problémy jako šikana, diskriminace aj., ale jde taky o jiné věci. Například to, že se hodně z respondentů ve škole bálo dějepisu a zeměpisu, protože to bylo třeba poprvé, co se s historií Česka setkali. Měli pocit, že to přece vědět musí, jinak to je ztrapnění – jejich spolužáci jsou "praví" Češi, takže je jiné, když něco neví oni a když něco nevíme my. Výuka jednoduše není dostatečně inkluzivní – věci se učí pouze z toho středoevropského a "západního" pohledu.

Jedna z největších překážek je samotný český jazyk. Hodně VJ studujících doma nemluví česky a neznají typická česká rčení a přísloví. Problémy s češtinou jsou častým jevem u VJ studujících, i když třeba češtinu ovládají na konverzačním levelu, když se jde do hloubky gramatiky a teorie, je to pro ně obtížnější. Například diktáty jsou moc těžké, přijímačky náročné a je na ně málo času. Výuka by měla být více přizpůsobená potřebám VJ studujících (a nejen jich). Může jít o drobnosti, kterých si učitel ani nevšimne, třeba slovní úlohy v matematice, význam některých slovíček v češtině, přísloví a další.

Výzkumná zpráva z pikniku 5. 8. 2023

Autorka: Ngoc Anh Ninh

Piknik proběhl dne 5. 8. 2023 od 12:30 do 16:00 v sídle META o. p. s. a byl součástí participačního akčního výzkumu pořádaného v rámci projektu *Náš hlas*. Byl to 3. piknik výzkumu. Kromě devíti účastníků projektu na akci přišlo ještě sedm externích participantů. Na pikniku byli přítomni dva zapisovatelé, z jejichž zápisů vychází tato výzkumná zpráva.

Respondenti se shodli, že nejčastější obtíže, které s sebou nese dvojí (či více) jazyková kompetence, jsou **problémy s češtinou a porozuměním, v kolektivu či s pedagogem a s projevy šikany** kvůli rasistickému a xenofobistickému smýšlení lidí.

Učení se českého jazyka jako druhého jazyka může být pro studenty náročný úkol, který může vést k řadě překážek. Tyto překážky se mohou projevit zejména v oblasti porozumění a komunikace. Studenti uváděli, že měli problémy s porozuměním učební látce, s řešením úloh a s komunikací s ostatními žáky a učiteli. Tyto problémy mohou mít řadu příčin, jako jsou rozdíly v gramatice a slovní zásobě, odlišná kulturní kontextová znalost a také socioekonomický status studenta. Problémy v češtině vedly k tomu, že studenti měli horší prospěch, museli chodit na doučování a v některých případech i k neúspěchu při přijímacích zkouškách na střední školu. Podle některých to mělo dopad na jejich motivaci ke studiu a vztah k českému jazyku. Bariéry v komunikaci mohou ovlivnit studentovu schopnost zapojit se do výuky a navázat vztahy s ostatními v kolektivu. Studenti s jazykovými problémy mohou být méně aktivní ve výuce, mohou se vyhýbat interakci s ostatními a mohou se cítit izolovaní.

Ve škole je **důležité vyvarovat se stereotypizaci** (např. žák s vietnamskými kořeny nemusí vždy mít excelentní výsledky) a tím klást na studenty tlak. Pro prevenci a řešení bariér v procesu učení se českého jazyka je důležitá **spolupráce mezi pedagogy, studenty a jejich rodiči**. Pedagog by měl studenta znát a vědět, jakým způsobem mu pomůže nejvíce a nejlépe. Je důležité mít k takovému studentovi individuální přístup a věnovat se mu, takže vedení školy by mělo důkladně zvážit, jakého učitele k žákovi přiřadit, aby se jim společně dobře pracovalo a rozvíjely se studentovy jazykové kompetence.

V kolektivu mohou být vícejazyční studenti vystaveni **diskriminaci a šikaně**. Respondenti sdělovali, že byli ze strany spolužáků a učitelů ostrakizováni, že byli terčem narážek na jejich původ a že byli dokonce obětmi šikany. Příkladem může být jedna ukrajinská studentka se setkala s tím, že všichni se k ní chovali normálně, když nevěděli, že je Ukrajinka. Na jejím vzhledu není znát, že není Češka a češtinu ovládá výborně. Jakmile se dozvěděli, že má ukrajinské kořeny, začali se k ní chovat odlišně – špatně. Jiná respondentka zase prozradila, že si nechávala od spolužáků říkat hanlivé věci, aby mezi ostatní zapadla.

Pedagogové by měli vybudovat pro studenty **bezpečné a inkluzivní prostředí**, ve kterém se nikdo necítí odsunutý a **podporovat vzájemné porozumění a respekt** mezi studenty. Měli by se snažit vytvořit v kolektivu pozitivní a tolerantní atmosféru a napomáhat v seznamování studentů a jejich vzájemnou pomoc. Škola by měla zřizovat adaptační a mimoškolní akce, kde studentům pomohou

lépe se poznat a novým studentům začlenit se do kolektivu. Interkulturní akce zase umožní studentům z různých kultur seznámit se a navázat přátelství. Je také důležité do výuky zařadit vzdělávání studentů o důležitosti toleranci a respektu k jiným kulturám.

Při interkulturních akcích je nezbytné **respektovat autonomii studenta**. Pokud si student přeje prezentovat svou zemi a kulturu, měl by mít k tomu příležitost, avšak pouze v případě, že o to má zájem. Jestli si to naopak nepřeje, tak by to měl pedagog respektovat. Respondenti se shodli na tom, že pro ně bylo nejhorší, když měli být prototypem člověka s odlišnými kořeny před třídou, aby povídali, co je na nich jiné. Pedagog by se studentem měl mluvit v rámci přípravy na hodinu, jestli je něco takového v pořádku nebo ne.

Šikana je jeden z nejzávažnějších problémů, se kterým se vícejazyčný student v českém školství musí často potýkat. Jedna respondentka uvedla, že si neuvědomovala, že je obětí šikany, když byla malá, a uvědomila si to až v dospělosti, kdy se naučila lépe rozpoznat její projevy. Někteří dokonce přiznali, že se stali oběťmi diskriminace či šikany ze strany pedagoga. Pokud je student obětí diskriminace či šikany od pedagoga či jiného studenta, je důležité, aby se o tom zeptal důvěryhodné osoby, jako je například rodič, kamarád nebo psycholog.

Respondenti uváděli, že jejich **wellbeing** ovlivňuje především **učitelova vstřícnost a kolektivní atmosféra ve škole**. Učitel by měl být ochoten poskytnout podporu a pomoc, měl by být tolerantní a měl by vytvořit bezpečné a inkluzivní prostředí pro všechny žáky. Kolektivní atmosféra by měla být založena na toleranci a respektu ke všem žákům, bez ohledu na jejich odlišnost.

Potřeby žáků se liší, ale obecně lze říci, že vícejazyční žáci potřebují **individuální přístup** a podporu. Individuální přístup by měl zahrnovat pomoc s češtinou, podporu v kolektivu a pomoc při řešení obtíží. Podpora by měla být poskytována ze strany učitelů, rodičů a dalších odborníků. **Učitelé** by měli být proškolení v oblasti multikulturality a inkluze. Měli by být schopni identifikovat řešit problémy, kterým vícejazyční žáci čelí. **Rodiče** by měli být informováni o potřebách svých dětí. Měli by být schopni poskytnout jim podporu a pomoc. **Školy** by měly zavést mechanismy podpory pro vícejazyčné žáky. Tyto mechanismy by měly být zaměřeny na individuální přístup, pomoc s češtinou, podporu v kolektivu a pomoc při řešení obtíží.

Výzkumná zpráva z pikniku 31. 8. 2023

Autorka: Ngoc Anh Ninh

Participační akční výzkum konaný ve formě pikniku se konal dne 31. 8. 2023 od 16:00 do 19:00 v sídle META, o. p. s. a proběhl v rámci projektu Náš hlas. Tento piknik byl jediný výzkumný piknik projektu, kde byli přítomni i učitelé. Na akci bylo devět účastníků projektu Náš hlas a přišlo pět vícejazyčných studentů a devět učitelů.

Pro vícejazyčné studenty je **jazyková bariéra** jednou z nejvýznamnějších překážek pro úspěšné vzdělávání vícejazyčných studentů. Může jim způsobovat problémy s porozuměním výkladu pedagoga, učebnic a jiných materiálů. Absence jazykové kompetence může být velkým problémem při komunikaci s třídním kolektivem a učitelem. Bez adekvátní znalosti jazyka se vícejazyční studenti mohou cítit izolovaní a méněcenní.

Diskriminace a rasismus jsou dalšími významnými a častými překážkami. Vícejazyční studenti se setkávají s mnoha formami útlaku, které mohou zahrnovat verbální útoky, kyberšikanu, sociální izolaci a další. Tyto problémy jim mohou ztěžovat průběh integrace do školy. Tato zkušenost může mít vážný dopad na jejich emocionální a psychické zdraví, což může negativně ovlivnit sebevědomí a motivaci studentů.

Studenti se shodli na tom, že dalším problémem mohou být **kulturní rozdíly**. Ty mohou být zdrojem nedorozumění a konfliktů. Vícejazyční studenti mohou mít odlišné zvyky a hodnoty než jejich čeští spolužáci, což může vést k **pocitu nepochopení a osamělosti**.

Hodně vícejazyčných studentů také dostává nedostatečnou podporu či **neví, že mají nárok na podporu**, takže se musí s obtížemi vypořádávat sami, což může způsobit značné komplikace při studiu. Vícejazyční studenti si často uvědomují, že nějaká podpora existuje, ale předpokládají, že není pro ně určena, protože nemají jazykovou bariéru a žijí v České republice od dětství. Někteří zase nevnímají své problémy jako dostatečně významné. Většinou to může být způsobeno tím, že jsou zvyklí na výzvy a překážky, které přicházejí s jejich multikulturním pozadím.

Základním problémem, s nímž se pedagogové při práci s vícejazyčnými studenty potýkají, je **nedostatek odborných znalostí a zkušeností** v této oblasti. Absence metodiky pro práci s vícejazyčnými studenty může vést k tomu, že pedagogové nejsou dostatečně připraveni na práci s těmito studenty. Učitelé se často musí učit na vlastní pěst, jak s těmito studenty pracovat. To může být časově náročné a může vést k chybám. Čelí přehlčení, když se snaží vícejazyčným studentům pomoci a dělat individuální plán.

Pedagogové často nemají dostatek času a zdrojů na to, aby mohli poskytovat vícejazyčným studentům potřebnou podporu. To může být způsobeno přeplněnými třídami, nedostatkem asistentů pedagoga nebo jiných zdrojů. V důsledku toho mohou pedagogové mít problém poskytnout vícejazyčným studentům individuální péči, která je pro ně často nezbytná.

Nespolupráce kolegů může být dalším zdrojem frustrace pro pedagogy, kteří se snaží vícejazyčné studenty podporovat. Pedagogové mají rozdílné přístupy k výuce a jednoduše se může

stát nějaké nedorozumění. Může to být i způsobeno nedostatkem pochopení pro potřeby vícejazyčných studentů.

Omezení ze strany vedení školy například kvůli nedostatku financí mohou bránit pedagogům v poskytování potřebné podpory vícejazyčným studentům.

Chybějící podpora ze strany státu pak může představovat další překážku pro zlepšení situace vícejazyčných studentů v českém školství.

Dalším velkým problémem v českém školství může být systém výuky na pedagogických fakultách. **Pedagogické fakulty** podle vícejazyčných studentů a pedagogů nepřipravují učitele dostatečně na práci s vícejazyčnými studenty. Pedagogové uvedli, že je tam přespříliš teorie a chyběla jim tam praxe. Řešením by bylo zlepšit přípravu pedagogů na práci s vícejazyčnými studenty. To by mělo zahrnovat zavedení povinných kurzů a seminářů o metodách výuky vícejazyčných studentů.

Inkluze vícejazyčných studentů je jednou z klíčových výzev současného českého školství. V důsledku globalizace a migrace se počet vícejazyčných studentů v českých školách neustále zvyšuje. Je nutné, aby pedagogové i vícejazyční studenti spolupracovali na tom, aby se vytvořilo prostředí, ve kterém mohou všichni studenti úspěšně učit a rozvíjet se. Pedagogové by měli pro studenty vytvořit bezpečné a podpůrné prostředí, ve kterém se vícejazyční studenti mohou **cítit vítáni a akceptováni**. Vícejazyční studenti by měli být otevření a komunikovat s pedagogy o svých potřebách.

V závěru je třeba zdůraznit, že vícejazyční studenti čelí řadě překážek, které mohou ovlivnit jejich úspěšné vzdělávání. Je důležité, aby školy a učitelé poskytovali těmto studentům podporu a péči, která jim pomůže překonat tyto překážky a plnit jejich potenciál.